

Region dziś

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

Obszar między Wieprzem a Bugiem obejmuje zgodnie z podziałem administracyjnym Polski z 1.01.1999 r. wschodnią część województwa lubelskiego (bez terenów północnych). Należą tu powiaty: chełmski, hrubieszowski, zamojski, tomaszowski oraz wschodnia część krasnostawskiego. W latach 1975–1998 tereny te należały administracyjnie do województwa chełmskiego i zamojskiego.

Większe miasta regionu to Chełm (68 160 mieszkańców), Zamość (66 802 mieszkańców), Tomaszów Lubelski (20 222 mieszkańców), Krasnystaw (19 361 mieszkańców) i Hrubieszów (18 549 mieszkańców – wszystkie dane pochodzą z 31 grudnia 2006 r.). Hrubieszów jest najdalej na wschód wysuniętym miastem w Polsce i najrozleglejszym na Zamojszczyźnie.

Tereny te są rzadko zaludnione. Najmniejsza gęstość zaludnienia jest w powiecie chełmskim – 41,42 os./km² (dane z 2005 r.), podczas gdy średnia krajowa wynosi 122 osoby/km² (dane z 2007 r.). Atutem regionu są bardzo dobre gleby (w powiecie hrubieszowskim najlepsze w skali kraju), a także położenie bezpośrednio przy granicy ukraińskiej, co daje możliwość nawiązania stosunków gospodarczych z Ukrainą, a także Rosją. Przez Chełm przebiega szlak tranzytowy o znaczeniu międzynarodowym, łączący Warszawę z Kijowem poprzez Lublin, Łuck, Równe i Żytomierz. Cały teren między Wisłą a Bugiem wraz z obwodem brzeskim na Białorusi i wołyńskim oraz częścią lwowskiego na Ukrainie tworzy Euroregion Bug.

Jest to region o charakterze rolniczym. Gospodarstwa rolne znajdują się głównie w rękach rolników indywidualnych, a dominującą grupę stanowią gospodarstwa do 10 ha. W produkcji roślinnej największy udział mają zboża, ziemniaki, buraki cukrowe i rzepak. Produkcja zwierzęca to przede wszystkim hodowla bydła i trzody chlewnej.

W związku z rolniczym charakterem w regionie najlepiej rozwija się przemysł rolno-spożywczy (m.in. cukrownie). Produkcji zdrowej żywności, a także pszczelarstwu sprzyjają niskie zanieczyszczenie środowiska oraz coraz rzadsze użycie nawozów sztucznych.

Obszar wyróżnia się walorami przyrodniczymi, m.in. gęstymi lasami i bogatą rzeźbą terenu. Znajdziemy tu liczne formy ochrony przyrody, zwłaszcza parki krajobrazowe (m.in. Skierbieszowski, Strzelecki, Chełmski, a także częściowo Krasnobrodzki, Południoworoztoczański i Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej), obszary chronionego krajobrazu (m.in. Nadbużański, Pawłowski), a także liczne rezerваты przyrody (np. Rezerwat przyrody w Gliniskach i Gródku) i użytki ekologiczne, czyli pozostałości ekosystemów, zasługujące na ochronę. Wielką atrakcją turystyczną jest Zamość, zwany ze względu na piękną, unikalną starówkę "perłą renesansu".

Fotografie: H. Karaś i ks. A. Dworzycki